

kolumni

Teija Nuutinen on yhteiskuntatieteiden maisteri, joka viimeistelee kehittämistyötä käsittelevää lisensiaattitutkimustaan Joensuun yliopistossa.

Projektipamausta odotellessa

Kehittämiprojekteista näyttää tulleen megatrendi työelämässä, myös sosiaali- ja terveydenhuollossa. Taaskin eletään sitä aikaa vuodesta, jolloin kehittämistyöläiset odottelevat projektien rahoituspäätöksiä. Hankkeita on suunniteltu ja tavoitteita asetettu. Toiveissa siintävät visiot uusista toimintamalleista, kehittyneistä käytännöistä ja lujittuneista toimijaverkostoista – ja edes parin vuoden yhtäjaksoisesta työpaikasta.

Kehittäminen ja muutos liitetään usein yhteen, jopa synonyymeiksi. Kun kehittämistyötä ja projektimaailman käsitteitä lähtee tutkimaan, huomaa kuitenkin sen, kuinka hankalasti tavoitettava ilmiö kehittämistyö on.

Edes kehittämistyöläiset itse eivät välttämättä pysty kuvaamaan toimintaansa tai työskentelytapojaan johdonmukaisesti. He kehittävät, erityisemmin pohtimatta työnsä perusteita, olemusta tai taustalla vaikuttavia tekijöitä – sitä mitä kehittämistyö oikeastaan on.

Usein unohtuu, että kehittyminen on aina prosessi. Se ei mahdu pelkäs-tään projektin seurantalukuihin tai lopputulosten toteamiseen.

Kehittämistyössä, myös projekteissa, onkin perusteltua kuljettaa kehittämisen, tutkimuksen ja arvioinnin osa-alueita yhtä aikaa, rinnakkain. Kehittämiseen kytketty tutkimus tuottaa uutta tietoa ja uusia menetelmiä työelämän tarpeisiin. Kehittäminen puolestaan tuo tutkimuksen keskelle työelämän arkea.

Erityisesti on hyvä seurata kehittämistyön monivivahteisia prosesseja, arviointia ja dokumentointia. Prosessiarviointi tuottaa arvokasta tietoa, joka on hyödynnettävissä vielä jatkuvan projektin ohjaamisessa. Sillä voidaan myös jälkikäteen muodostaa kuvaa siitä, kuinka projekti toteutettiin, mitä opittiin tai mikä oikeasti muuttui.

Parhaimmillaan toimintaprosesseja arvioidaan yhdessä projektin kohderyhmien kanssa, kollektiivisesti. Kehittyminenhän on mahdollista vain silloin, kun ihmiset itse siihen syttyvät ja sitoutuvat.